

*Förnyad granskning och
bedömning av kvalitetsarbetet
vid Uppsala universitet*

Högskoleverkets rapporter 2001:6 R

 HÖGSKOLEVERKET
National Agency for Higher Education

*Förnyad granskning och
bedömning av kvalitetsarbetet
vid Uppsala universitet*

Granskning och bedömning av lärosätenas kvalitetsarbete är nu inne i en andra cykel av bedömningar, där lärosätena får välja om bedömningen skall genomföras med eller utan platsbesök. Uppsala universitet har valt bedömning med platsbesök. Syftet med kvalitetsarbetsbedömningarna är att bidra till förbättring och utveckling av lärosätenas eget kvalitetsarbete. Denna andra bedömning är en uppföljning av den tidigare bedömningen med inriktning på vilka resultat som kvalitetsarbetet har/har haft på verksamheten i stort.

I bedömningen står det lärosätena och bedömarna fritt att ta upp ytterligare aspekter. De förslag och rekommendationer som bedömarna ger i dessa avseenden ligger inom lärosätets ansvar att hantera på det sätt man önskar.

Högskoleverket • Birger Jarlsgatan 43 • Box 7851, 103 99 Stockholm
tfn 08-563 085 00 • fax 08-563 085 50 • e-post hsv@hsv.se • www.hsv.se

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Uppsala universitet

Producerad av Högskoleverket i januari 2001

Högskoleverkets rapportserie 2001:6 R

ISSN 1400-948X

ISRN HSV-R--01/6-SE

Innehåll: Avdelningen för utvärdering och kvalitetsarbete

Grafisk form: Högskoleverkets informationsavdelning

Tryck: Högskoleverkets vaktmästeri, Stockholm, februari 2001

TRYCKT PÅ MILJÖMÄRKT PAPPER

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Bedömargruppen och dess arbete	7
Bedömargruppen	7
Bedömningsarbetets uppläggnig och genomförande	7
Utgångspunkter för bedömningen	8
Kort om Uppsala universitet	10
Kvalitetsarbetets uppläggnig och organisation	11
Självvärderingen	12
Åtgärder med anledning av tidigare rekommendationer	15
Samverkan med det omgivande samhället	15
Studentmedverkan och studentinflytande	17
Forskarutbildningen	19
IT-frågor	23
Det akademiska ledarskapet	24
Pedagogisk utbildning av lärare	26
Studentutbyte och rekrytering av studenter	28
Internationellt studentutbyte	28
Rekrytering av studenter	28
BASTU-projektet	30
Slutsatser och rekommendationer	32
Bilaga 1	34
Bilaga 2	35

Sammanfattning

Denna bedömning är en uppföljning av den granskning av kvalitetsarbetet vid universitetet i Uppsala som gjordes 1996. Den huvudsakliga inriktningen har därför varit på hur kvalitetsarbetet utvecklats och vilka åtgärder universitetet vidtagit med anledning av de rekommendationer bedömargruppen framförde 1996.

Bedömargruppen konstaterar att universitetet har befunnit sig i en period av genomgripande förändringar, både organisatoriskt och vad avser ny- och ombyggnader av lokalbeståndet, sedan den förra granskningen.

Universitetets kvalitetsarbete har som fokus haft en genomgripande självvärdering av verksamheten och universitetets självvärderingsrapport redovisar med föredömlig öppenhet resultat och slutsatser för det framtida arbetet. Avsikten är att en motsvarande process skall genomföras vart tredje år.

Bedömargruppen framhåller att den är imponerad av den kraft och vilja till förändring med vilken utvecklingsarbetet bedrivs och de många grundläggande strategiska satsningar som görs.

Av universitetets självvärdering framgår att det inom flera områden finns allvarliga problem på grund av minskande tillströmning av studenter och därav följande minskade resurser i grundutbildningen. Bedömargruppen konstaterar att det i en sådan situation blir än viktigare att bedriva ett genomtänkt kvalitetsarbete och att omsorgen om kvalitén inte får inskränkas till att gälla den egna disciplinen.

Rekommendationerna efter bedömningen 1996 avsåg bland annat universitetets relationer till och samverkan med det omgivande samhället. Bedömargruppen har iakttagit många goda exempel på samverkan och också noterat de principiella frågor avseende effekterna av samarbetet som flera fakulteter tar upp. Gruppen efterlyser mot denna bakgrund en tydlig policy på fakultetsnivå när det gäller samverkan med det omgivande samhället.

När det gäller studentmedverkan och studentinflytande konstaterar gruppen att det finns en klar vilja att tillvarata studenternas kunskaper och intresse i utvecklingsarbetet men att det kan behövas mer aktiva insatser för att ge praktiska förutsättningar för ett ökat deltagande.

Bedömargruppen diskuterar utförligt situationen inom forskarutbildningen och konstaterar att man inom det humanistiskt-samhällsvetenskapliga området alltjämt kämpar med svårigheter men att berörda nämnder lägger ner mycket arbete på att komma till rätta med problemen.

Omstruktureringen av universitetets ledningsorganisation har enligt gruppens uppfattning skapat bättre förutsättningar för ett akademiskt ledarskap på olika nivåer. Den strategiska ekonomiska resurs som universitetsledningen fått acceptans för skall finnas, är nödvändig för att ha möjlighet att ta egna initiativ

eller snabbt reagera på uppkommande behov.

Bedömargruppen framhåller också att tillkomsten av den akademiska senaten vid Uppsala universitet är ett experiment som är betydelsefullt för hela det svenska högskoleväsendet.

Uppläggningsen och genomförandet av det s.k. BASTU-projektet syftande till förnyelse genom omprioriteringar inom de olika vetenskapsområdena är ytterligare ett tecken på att universitetet i Uppsala ligger långt framme när det gäller förändringsarbete.

Bedömargruppen och dess arbete

Bedömargruppen

I bedömargruppen har ingått:

Inge Jonsson, professor, f. d. rektor för Stockholms universitet, gruppens ordförande (ordförande i bedömargruppen 1996)

Per -Olof Glantz, professor, rektor för Malmö högskola (ingick i bedömargruppen 1996)

Sven Lindqvist, professor, vicerektor för övergripande forskningsfrågor, Göteborgs universitet (ingick i bedömargruppen 1996)

Kristina Lutz, studerande, ledamot av SFS:s styrelse, Umeå universitet

Christian Lange, f. d. utbildningsledare, Stockholms universitet, gruppens sekreterare

Anette Gröjer, projektansvarig, har varit Högskoleverkets kontaktperson.

Bedömningsarbetets uppläggning och genomförande

Arbetet inleddes med upptaktsmöte vid Uppsala universitet den 12 september 2000. Bedömargruppens ordförande Inge Jonsson, gruppens sekreterare Christian Lange samt Högskoleverkets kontaktperson Anette Gröjer, träffade rektor Bo Sundquist, tillika ordförande i styrgruppen för universitetets kvalitetsarbete, gruppens vice ordförande, professor Christina Gustafsson och projektledaren, biträdande kanslichef Bengt Gustafsson.

Vid mötet diskuterades tidpunkten för överlämnande av universitetets självvärdering och bedömargruppens platsbesök samt besökets huvudsakliga uppläggning. Rektor framhöll vilka frågor som universitetet var särskilt intresserad av att bedömargruppen uppmärksammade och att universitetet önskade en snabb återkoppling för att kunna utnyttja gruppens synpunkter i det fortsatta utvecklingsarbetet. Gruppens ordförande framhöll att det var särskilt angeläget att kunna följa upp utvecklingen av kvalitetsarbetet på institutionsnivå. Enligt planerna skulle självvärderingen överlämnas i månadskiftet september/oktober och platsbesöket äga rum den 24 och 27–28 november, alternativt den 8 och 11–12 december.

Bedömargruppen sammanträdde på Högskoleverket den 6 november efter att i förväg ha tagit del av universitetets självvärdering. Vid mötet överenskom gruppen om hur den önskade att platsbesöket skulle läggas upp och vilka frågor man särskilt ville informera sig om vid besöket.

I enlighet med Högskoleverkets riktlinjer (se nedan under Utgångspunkter för bedömningen) och gruppens egen bedömning borde den huvudsakliga inriktningen vara en uppföljning av rekommendationerna från 1996. Om tiden medgav ville gruppen även informera sig om några andra frågor såsom den

pedagogiska utbildningen av lärarna, mål, strategier och ansvar för kvalitetsarbetet på institutionsnivå, rekryteringen till grundutbildningen och kontakterna med gymnasieskolan, nya utbildningsprogram samt effekter av besparings- och omprioriteringsprogrammet på det naturvetenskapliga området.

Vid mötet framkom att gruppen önskade få tillgång till det omfattande bilagematerialet till universitetets självvärdering före platsbesöket. På grund av den relativt korta tiden mellan det att önskemålet framfördes vid gruppens planeringsmöte och att platsbesöket genomfördes kunde materialet tillställas gruppen först omedelbart innan platsbesöket, vilket gjorde att gruppen i sitt förberedelsearbete inte fullt ut hann tillgodogöra sig de många värdefulla synpunkter som fanns, inte minst i fakulteternas självvärderingar.

En förteckning över materialet återfinns som bilaga 1.

Platsbesöket, som i huvudsak följde bedömargruppens önskemål, genomfördes fredag den 24 november och måndag–tisdag 27–28 november på ett för bedömargruppen mycket effektivt och välorganiserat sätt. Förutom med företrädare för universitets- och fakultetsledningarna samt studentkårerna och nationerna sammanträffade gruppen under besökets tre dagar med ett nittio-tal lärare och studenter på institutionsnivå. Programmet återges som bilaga 2.

Bedömargruppens rapport diskuterades vid gruppens möte den 15 december, varefter den efter viss bearbetning skickades till universitetet för korrigerande av sakfel.

Utgångspunkter för bedömningen

Mot bakgrund av det utvidgade uppdrag som Högskoleverket får genom förslagen i proposition 1999/2000:28 har verkets styrelse beslutat, i enlighet med vad som sades i propositionen om utvärderingarna av kvalitetsarbetet, att den pågående omgången kvalitetsarbetsbedömningar skall fullföljas, men i förenklad form. Verket meddelade i mars 2000 berörda universitet och högskolor att lärosätenas självvärderingar skulle vara en redovisning av hur kvalitetsarbetet hade utvecklats sedan den förra bedömningen och vilka resultat i form av förbättrad kvalitet man kunde uppvisa. Redovisningen skulle vara kopplad till de bedömningar och rekommendationer som gavs i den första bedömarrapporten.

Uppsala universitet uttryckte önskemål om att få bli bedömd av en särskild bedömargrupp, om möjligt den samma som 1996, men gärna kompletterad med en ny student. Vidare önskade universitetet att bedömningen skulle ske i nära anslutning till inlämnandet av självvärderingsrapporten och att gruppens slutsatser och förbättringsförslag skulle föreligga snabbt så att de kunde implementeras i verksamheten innan de förlorade sin aktualitet.

Som framgår ingick tre av de fem ledamöterna i nuvarande bedömargrupp även i den som genomförde bedömningen 1996. Bedömargruppen har koncentrerat sig på att följa upp slutsatser och rekommendationer från bedömningen 1996, men även försökt informera sig om andra aspekter av det pågående

kvalitetsarbetet. Till följd av denna uppläggnig har gruppen valt att i huvudsak göra en tematiskt upplagd redovisning i rapporten.

Kort om Uppsala universitet

Sedan 1 juli 1999 är universitetets utbildning och forskning organiserad efter vetenskapsområden. Det finns en områdesnämnd för det humanistisk-samhällsvetenskapliga området som omfattar teologiska, juridiska, historisk-filosofiska, språkvetenskapliga och samhällsvetenskapliga fakulteterna samt lärarutbildningsområdets utbildnings- och forskningsnämnd, en för det medicinska vetenskapsområdet som omfattar medicin och farmaci samt en för det teknisk-naturvetenskapliga vetenskapsområdet. Utbildning och forskning bedrivs inom ca 100 institutioner och andra arbetsenheter. Av universitetets totala ekonomiska omsättning, som 1999 uppgick till ca 3,3 miljarder kronor, hänförde sig drygt två tredjedelar till forskning och forskarutbildning och något mindre än en tredjedel till grundutbildningen. Antal studenter i grundutbildningen är ca 37 000, vilket motsvarar något mer än 19 000 helårsstudenter. Ca två tredjedelar läser inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga området, en fjärdedel inom teknik/naturvetenskap och övriga inom medicin och farmaci.

Studenter som vill läsa vid universitetet kan söka till någon av de ca 40 längre utbildningsprogrammen eller välja bland ca 1 200 fristående kurser. Knappt 60 procent av dem som studerar finns inom utbildningsprogrammen, drygt 30 procent på fristående kurser och nio procent går på poänggivande uppdragsutbildning. Nära fem procent av den totala utbildningsvolymen räknat i helårsstudenter utgörs av distansutbildning med drygt 5 000 deltagare. Uppdragsutbildningen omfattar mer än 7 500 deltagare per år.

Uppsala universitet är landets fjärde största högskola vad avser antalet helårsstudenter och helårsprestationer i grundutbildningen och näst störst i fråga om antal aktiva doktorander i forskarutbildningen som omfattar något mer än 200 forskarutbildningsämnen.

Vid universitetet bedriver 1 500 forskare och 2 500 forskarstuderande forskning med en årlig omsättning på ca 2 miljarder kronor. Ungefär 50 procent av universitetets medel för forskning utgörs av externa anslag, den andra hälften är fakultetsanslag, vari ingår studiestöd till doktorander. Forskningsvolymen mätt i tid var förra året 1 801 personår. Av denna volym stod doktorander för drygt en fjärdedel.

Kvalitetsarbetets upp- läggning och organisation

Det sammanhållna kvalitetsarbetet fick en tidig start vid Uppsala universitet. Universitetets styrelse – i Uppsala alltjämt kallad konsistorium – inrättade redan 1993 en ledningsgrupp med representanter för alla fakulteter (motsv.) och studentkårer, vars uppgift skulle vara att initiera och leda kvalitets- och utvärderingsarbetet vid lärosätet. Under professor Lars Engwalls energiska ordförandeskap utarbetade gruppen på kort tid ett program för utveckling av kvaliteten, som låg färdigt redan i slutet av 1993, samt inventerade beståndet av motsvarande aktiviteter vid fakulteterna.

Kvalitetsgruppen ansvarade även för den självvärdering, som skulle ligga till grund för Högskoleverkets bedömning av universitetets kvalitetsarbete 1996 – med ålderns rätt kom Uppsala först bland samtliga universitet och högskolor i den första omgången av verkets kvalitetsutvärderingar. Efter det att granskningens resultat presenterats i en rapport fick Kvalitetsgruppen uppdraget att följa upp där aktualiserade frågor och att genom olika initiativ stimulera fortsatt kvalitetsutveckling vid universitetet. Uppgiften slutfördes under vårterminen 1998, och Kvalitetsgruppen gav i sin slutrapport en innehållsrik redovisning av sin verksamhet, i vilken man även förmedlade ett antal betydelsefulla uppslag för framtiden. De präglades av en stark övertygelse om att universitetet bör slå vakt om sitt system för kvalitetsutveckling, inte minst inför utsikten att statsmakterna kan komma att skärpa inslagen av kontroll i framtida kvalitetsbedömningar.

Kvalitetsgruppen vann påtagligt gehör för sina synpunkter, när beslut fattades om dess efterföljare. Vårterminen 1999 utsåg rektor en särskild styrgrupp för universitetets kvalitetsutveckling med uppgift att ”leda och stimulera kvalitetsarbetet inom universitetet” och åtog sig själv att vara dess ordförande. Gruppen består av nio ledamöter, som nominerats av respektive dekanus, samt tre av studentkårerna utsedda företrädare för studenterna, och dess mandatperiod löper fram till utgången av 2000. Mer precist fick styrgruppen uppdraget att lägga förslag till nytt program för kvalitetsutvecklingen vid universitetet och förbereda Högskoleverkets uppföljning av 1996 års granskning.

Det nya programmet, som kunde fastställas av rektor redan i maj 1999, är ett drygt tjugosidigt dokument. Det inleds med ett förslag till mål och strategier för universitetet, redovisar därefter hittillsvarande och pågående kvalitetsarbete samt avslutas med anvisningar för hur kvalitetsarbetet skall organiseras och genomföras. Allra sist formuleras ett uppdrag till dekanerna, förvaltningschefen och överbibliotekarien att föranstalta om en självvärdering

av respektive verksamhet, varvid ett antal specificerade frågor skall besvaras före den 1 februari 2000. Rektor anger i ett förord som sin avsikt att en motsvarande självvärderingsprocess skall återkomma vart tredje år.

Det antyds också i förordet, att programmet kan behöva förändras och byggas ut, när konsistoriet har fastställt ett måldokument för universitetet. Därmed markeras den grundläggande förutsättning för programskrivningen, som utgörs av de pågående och nyss avslutade organisatoriska reformerna vid Uppsala universitet samt den mycket omfattande ny- och ombyggnaden av lokalbeståndet enligt Projektplan 96. I realiteten har universitetet befunnit sig i en period av genomgripande förändringar, sedan Högskoleverkets bedömargrupp besökte Uppsala 1996, och vårt allmänna intryck är att de genomförts med lyckat resultat så här långt. Vi kommer i det följande att ta upp ett antal aspekter till närmare diskussion men vill redan inledningsvis framhålla, att vi på de allra flesta håll inom universitetet har frapperats av en vital vilja att tänka nytt som känts löftesrik och stimulerande.

Universitetets självvärdering baserar sig på motsvarande aktiviteter vid institutionerna, fakulteterna och vetenskapsområdena vilka sammantaget avsatt ett omfattande material. Bedömargruppen fick tillgång till en preliminär version av universitetets självvärderingsrapport i god tid, men, av skäl som redan påpekats (s. 8), anlände bilagorna först någon dag före platsbesöket. Det blev därför knappast möjligt för oss att förbereda intervjuerna så väl som vi önskat, och det intensiva besöksprogrammet medgav inte heller något djupare studium av underlaget. Vi beklagar, om vi stundom kom att ställa frågor, vilkas svar vi hade kunnat finna i materialet, men vill samtidigt uttala stor uppskattning för den anda av öppenhet och kollegialt förtroende, i vilken alla samtal fördes. Uppläggningsen och genomförandet av besöket i Uppsala förtjänar högt beröm, liksom den generositet med tid och omtanke som visats oss.

Självvärderingen

Universitetets självvärdering sammanfattar och analyserar sålunda resultatet av en mycket omfattande självprövning av institutioners, fakulteters och vetenskapsområdets verksamhet, som avrapporterades i början av år 2000. Syftet sägs vara att prestera en nulägesbeskrivning, som primärt skall utgöra utgångspunkt för det fortsatta kvalitetsarbetet inom universitetet och dessutom kunna bilda underlag för Högskoleverkets granskning. Ordningföljden svarar väl mot det sätt på vilket bedömargruppen uppfattat sitt uppdrag: vi är inte främst ute efter att kontrollera vad som gjorts utan att försöka bidra till att det framtida kvalitetsarbetet blir till så stort gagn för universitetet som möjligt.

Det sägs vidare i självvärderingsrapporten att man denna gång gått utöver den hittillsvarande inriktningen på det kvalitetsfrämjande arbetet genom att till vicerektorer och dekaner ställa två frågor, som berör kvaliteten i sig. Detta ligger i linje med det utvidgade uppdrag angående kvalitetssäkring, som Högskole-

verket har fått av regeringen, och svaren kan sålunda bli en förberedelse för kommande utvärderingar av ämnen och program. Frågorna avser därtill själva kärnan i högskolornas utbildningsuppgift sådan den formulerats i högskolelagen: hur anser sig fakultetsnämnden säkerställa att dess studenter bibringas kritisk förmåga och kompetens att självständigt lösa problem? hur försäkras fakultetsnämnden sig om att dess forskarutbildning kan resultera i goda avhandlingar inom befintliga resursramar och en nettostudietid på fyra år?

Självvärderingsrapporten är klart och överskådligt disponerad. Efter en allmän inledning och en kort beskrivning av Uppsala universitet följer en redogörelse för hur kvalitetsarbetet är organiserat vid universitetet. I enlighet med givna föreskrifter redovisas så relativt detaljerat vilka åtgärder som universitetet vidtagit med anledning av Högskoleverkets granskning 1996. Det längsta avsnittet har ägnats åt en grundlig genomgång av hittills genomfört och planerat kvalitetsarbete varvid varje fakultets och områdes självvärderingsrapport utsatts för kritisk granskning. Det inte alltid smickrande resultatet omtalas med föredömlig öppenhet, och slutsatserna om behovet av framtida insatser framstår som välgrundade. Så t.ex. har man klart deklarerat, att det återstår mycket att göra för att övertyga alltjämt kallsinniga om att självvärderingar kan vara ett nyttigt instrument för analys och utveckling av verksamheten (s. 34).

Som avslutning har rektor givit egna kommentarer till universitetets utveckling i stort och kvalitetsarbetets lämpliga utformning. Det framgår av dessa, att universitetet har hemsökts av ett avsevärt antal utvärderingar – genomförda av olika myndigheter utan inbördes samordning – på senare tid, och rektor har varnat för att effekten kan bli ”en viss utmattning”. Det är säkert befogat, allra helst som de inträffat under en period av minskande resurser. Självvärderingsrapporten målar redan i inledningen upp en sinister bakgrund. Studentrekryteringen visar en oroande nedgång på flera områden, bl. a. vissa program inom det teknisk-naturvetenskapliga området och lärarutbildningen. Otillräcklig medelstillelse uppges ha ”sänkt utbildningskvaliteten inom flera områden” (s. 5). Till detta kan läggas de talrika vittnesbörd om försämrade förkunskaper hos studenterna, som vi fick del av under platsbesöket. Allt detta är givetvis mycket allvarligt, och det ger anledning att påminna om en grundtes i allt kvalitetsarbete, nämligen att det inte bara måste fortgå även när de yttre villkoren försämras utan snarast blir än viktigare då. Det kan låta hurtigt i överkant, men ett ögonblicks eftertanke övertygar nog om att en aldrig sviktande omsorg om kvaliteten är utmärkande för det goda lärosätet – även om priset kan bli en viss temporär utmattning.

Många lärare, kanske de flesta, har dock vant sig vid att inskränka denna omsorg till det egna ämnet, och det råder naturligtvis inget tvivel om att höga ambitioner för den egna disciplinens kvalitet – både för att garantera förnyelse och bevara traditionella värden – har avgörande betydelse för universitetets anseende. Men i en situation, när det inte är realistiskt att räkna med ökade statliga anslag utan tvärtom med växande krav, som skall tillgodoses inom

befintliga ramar, måste ofrånkomligen ämnesföreträdarnas perspektiv vidgas till att gälla hela universitetets utveckling. Uppsala universitet befinner sig, när detta skrivs, i slutfasen av en synnerligen intressant process, som är avsedd att leda till precis ett sådant ökat ansvarstagande: vi återkommer till det s.k. BASTU-projektet längre fram.

Åtgärder med anledning av tidigare rekommendationer

Enligt Högskoleverkets föreskrifter skall lärosätenas redovisning inför denna andra omgång bedömningar av kvalitetsarbetet ansluta till iakttagelser och rekommendationer i den föregående rapporten. I sin självvärderingsrapport har Uppsala universitet ägnat drygt fem sidor åt att redogöra för vilka åtgärder som vidtagits på de 1996 uppmärksammade områdena. Det faller sig naturligt för oss att kommentera uppgifterna i huvudsakligen samma ordning.

Samverkan med det omgivande samhället

Vad bedömargruppen vid sin granskning 1996 saknade i universitetets självvärdering var bland annat en beskrivning och diskussion av universitetets relationer till andra intressenter än lärare och studenter i Uppsala med omnejd. Gruppen ansåg att det saknades en genomtänkt policy för universitetets externa relationer och man rekommenderade universitetet att i sitt fortsatta kvalitetsarbete bland annat uppmärksamma denna fråga.

Av det material som ligger till grund för vår bedömning denna gång framgår att frågan om universitetets samverkan med det omgivande samhället ägnats stor uppmärksamhet. En utförlig sammanfattande beskrivning ges i universitetets självvärdering och praktiskt taget alla fakulteters självvärderingar beskriver och kommenterar sådana aktiviteter, även om de inte alltid går under benämningen omvärldskontakter.

I universitetets självvärdering framhålls att samverkan med det omgivande samhället inom stora delar av universitetet kan betraktas som en i det närmaste integrerad del av utbildningen och forskningen. Det kan förklara att det finns omvärldskontakter beskrivna i fakulteternas självvärderingar som inte identifieras som sådana och målet för arbetet på detta område, liksom för själva kvalitetsarbetet, bör självfallet vara att det ska ingå som en naturlig del av verksamheten. Exemplifieringar i fakulteternas självvärderingar kan gälla att enskilda lärare ger kurser eller föreläser för olika yrkesgrupper, lärares engagemang i olika typer av sällskap och organisationer samt deras expertmedverkan i många olika sammanhang – inte minst i massmedia – eller upplysningsverksamhet som riktar sig till allmänheten.

I många utbildningar, i synnerhet de mera renodlade yrkesinriktade programmen, ingår arbetsplatspraktik och flertalet studenter även på andra områden gör under sin utbildningsgång studiebesök ”i verkligheten”. Av naturliga skäl är kontakter och samverkan med blivande avnämare mest omfattande och bäst organiserade inom de utbildningar som har en bestämd

yrkesinriktning, i synnerhet om de förutsätter legitimation eller annan form för externt godkännande.

Vi fick under våra samtal många belägg för att studenterna tillmätte kontakterna med arbetsmarknaden stor betydelse och att de själva var aktiva när det gällde att organisera t.ex. arbetsmarknadsdagar och arbetsplatspraktik. Flera fakulteter framhåller också kontakter med tidigare studenter (den s.k. alumniverksamheten) som viktiga eftersom de kan bidra till förnyelse av utbildningen och underlätta praktik och examensarbeten.

Ett givet område för samverkan med omvärlden är de olika former av uppdragsutbildning som blir allt mer vanlig inom flertalet utbildningsområden. Den omfattande externa finansieringen av forskningen innebär att institutioner, forskargrupper och enskilda forskare har kontakt och samverkar inte endast med forskningsråd eller -stiftelser utan även med andra intressenter inom offentlig och privat sektor. Av universitetets självvärdering framgår att flera fakulteter på olika sätt har organiserat ett aktivt sökande efter samarbetspartners utanför universitetet.

Att arbetet med det som även betecknats som högskolans tredje uppgift (jämte utbildning och forskning) är av stor vikt för universitetet markeras genom att ett rektorsråd har ett särskilt ansvar för omvärldskontakterna. På universitetsledningsnivå är insatserna och uppmärksamheten främst inriktade på samverkan med aktörer i närområdet och konkreta projekt, kanske främst utvecklingen av Campus Uppsala.

Uppsala universitet har en lång tradition av riktade utbildningsinsatser i samverkan med regioner som kan behöva stöd i utveckling av sin högre utbildning. Ett sådant projekt som pågått i några år och som enligt vår uppfattning varit mycket värdefullt är Baltic University Programme. Under vårt besök informerades vi om att det på grund av bristande finansiering skulle kunna komma att läggas ner – även om man funnit en temporär lösning via UD. Vi finner detta mycket beklagligt.

1996 efterlyste den dåvarande bedömargruppen en genomtänkt policy för de externa relationerna. En sådan finns nu på central nivå genom det nyligen fastställda dokumentet *Mål och strategier för Uppsala universitet*. Av fakulteternas självvärderingar framgår inte tydligt om det på den nivån finns riktlinjer i strategidokument eller kvalitetsprogram. I flera av självvärderingarna finns dock formuleringar och påpekanden som tyder på att en diskussion pågår och att en policy kan behöva utvecklas. Språkvetenskapliga fakulteten konstaterar i avsnittet om tredje uppgiften att fakultetens omvärldskontakter är omfattande och av varierande slag och kan förbättras ytterligare, men att en avvägning mot fakultetens huvudsakliga uppgifter, nämligen undervisning och forskning, alltid måste ske. Flera fakultetsnämnder diskuterar olika styreffekter som den externfinansierade forskningen ger upphov till och behovet av en inifrån styrd policy både vad gäller forskning och forskarutbildning. Teknisk-naturvetenskapliga fakultetsnämnden för ett resonemang om olika sätt att se på uppgiften, där möjligheterna och kanalerna för externa

intressenter att påverka inriktningen av utbildningarna är en viktig aspekt.

Det är naturligtvis inte bra om man i ett pressat arbets- och resursläge upplever den uppgift som högskolelagen i det närmaste jämställer med utbildning och forskning, som en extra pålaga. Beskrivningar i de olika självvärderingarna – främst inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga området – av kontakterna med omvärlden ger även intrycket av att det fortfarande mera är fråga om ett ”producent”-perspektiv (”vad kan vi ge eller bidra med”) än idéer om vad man inom universitetet kan ha för nytta och glädje av ökade kunskaper, insikter och även påverkan utifrån.

Det förefaller angeläget att man på fakultetsnivå fastställer en policy och tydliggör de avvägningar man anser är nödvändiga vad gäller samverkan med det omgivande samhället, t.ex. i vilken utsträckning man genom konkreta samverkansprojekt kan tillgodogöra sig externa intressenters kunskaper i olika former för utvecklingsarbete utan att detta deltagande för den skull skall behöva väga tyngre än de egna målsättningarna och det egna ansvaret för verksamheten.

Samhällsrelationerna har avsatt sitt mest påtagliga resultat i Campus Uppsala vilket också blivit ett samlande namn på ett område utefter Dag Hammarskjölds väg från Carolina Rediviva till Ultuna. Begreppet täcker både Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet samt två teknikparker, en etablerad och en andra planerad. Campus Uppsala innefattar ett betydande antal högteknologiska företag, och efter vad som uppgavs vid vårt besök hinner man inte bygga tillräckligt snabbt för att tillgodose efterfrågan på lokaler. Vi finner det sålunda väl bestyrkt, att Uppsala universitet befinner sig i livlig dialog med samhället, även om den – helt naturligt – förs med växlande röststyrka i olika fora.

Studentmedverkan och studentinflytande

Bedömargruppen rekommenderade 1996 att universitetet i det fortsatta kvalitetsarbetet bland annat uppmärksammade behovet av ökad stimulans för att främja studentmedverkan i kvalitetsarbetet. Detta mot bakgrund av att man både från studenthåll och på olika nivåer inom universitetet konstaterade en brist på intresse från det stora flertalet studenters sida.

Av de nu aktuella självvärderingarna framgår att både studentkårerna, universitetsledningen och flertalet fakulteter arbetar aktivt för att stimulera till ett ökat studentdeltagande i utvecklingsarbetet. Detta intryck bekräftades vid våra samtal med studenter och lärare. De av kårerna tillsatta fakultetssamordnarna har uppenbarligen en organisatorisk nyckelroll och både på universitetsledningsnivå och inom fakultetsområdena arbetar man aktivt för att studenter skall kunna vara med både i beslutande organ och i många fall på beredningsstadiet. Att en representant för studenterna har närvarorätt vid rektors beslutsammanträden torde vara tämligen unikt i högskolevärlden.

Några av fakulteterna inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga områ-

det ger en i vissa fall självkritisk redovisning av vilka åtgärder som vidtagits eller skulle kunna vidtas på institutionsnivå för att säkerställa studenternas medverkan. En allmän erfarenhet är – föga förvånande – att studenternas deltagande är högre inom längre program, särskilt de yrkesinriktade och/eller där mer probleminriktade undervisningsinslag förekommer, medan det är svårare både att få ett aktivt deltagande och kontinuitet till stånd vad gäller mera allmänna program och i synnerhet fristående kurser.

Vid de diskussioner vi hade under vårt besök bekräftade både studenter och lärare att bristen på ett bredare engagemang från studenternas sida är ett problem även om den i några fall också kan tjäna som ursäkt för uteblivna åtgärder. Vi vill gärna framhålla att det i självvärderingarna finns många goda exempel på vad som konkret kan göras för att stimulera en bredare och aktivare studentmedverkan. Som bilaga till universitetets självvärdering (bil 13) finns även en rapport framtagen av Uppsala studentkår som diskuterats i universitetets kvalitetsgrupp och i samverkansgruppen för studentfrågor. Den innehåller en lång rad synpunkter och konkreta förslag som vi anser borde kunna tillvaratas av institutioner och fakultetsnämnder. Bland önskvärda insatser som där framhålls är att institutionerna skapar praktiska förutsättningar, inte minst lokaler och arbetsplats för att studentrepresentanterna och studieråden skall kunna fungera och kontinuiteten säkerställas.

Hur kursvärderingar genomförs, analyseras och åtgärder återrapporteras underströks av många av de studenter vi mötte som utslagsgivande för studenters intresse att engagera sig i utvecklingsarbete. Det är därför av stor vikt att kursvärderingar systematiskt genomförs och resultaten utnyttjas. Inom det medicinska och det tekniskt-naturvetenskapliga området har studenterna själva i många fall ansvar och ekonomisk ersättning för att genomföra kursvärderingarna, vilket i och för sig inte är någon garanti för att de sedan utnyttjas och att vidtagna åtgärder rapporteras, men vårt intryck var att det stimulerade studenternas intresse och engagemang. När det gäller kortare utbildningar och fristående kurser torde utvärderingar och diskussioner i direkt anslutning till pågående undervisning göra det mer meningsfullt för studenter att engagera sig.

Vid våra samtal med lärare och studenter under vårt besök framhölls det positiva i att studenternas insatser bidrog till förändring och förnyelse av utbildningar. I åtminstone något fall hade ett nytt utbildningsprogram kommit till stånd och utformats under stark medverkan av studenter. Vi fick också en mycket positiv bild av verksamheten inom Cemus – Centrum för miljö- och utvecklingsstudier – som förefaller vara ett bra sätt för studenter att aktivt engagera sig i utbildningsfrågor och att öka fokuseringen på frågor som går över disciplin- och fakultetsgränser.

Vi kan konstatera att studenternas medverkan i utvecklingsarbetet på de flesta håll ses som en tillgång och en resurs att tillvarata. Det verkar finnas en uppriktig vilja att öka studenternas deltagande. Samtidigt vill vi understryka att det inte räcker med att de formella förutsättningarna för ett medinflytande

är uppfyllda, utan det krävs ett aktivt arbete från båda parter för att medinflytandet skall bli en realitet.

Forskarutbildningen

I föregående rapport framstod forskarutbildningen som den mest problematiska delen av universitetets åligganden, och vi pekade då särskilt på de långa studietiderna, den alltför lättvindiga antagningsprocessen och svårigheterna för doktoranderna att få finansiering. Genom att statsmakterna skärpt bestämmelserna för forskarutbildning är situationen en annan idag, vilket förvisso inte betyder att allt står väl till. Tvärtom har denna skärpning skapat nya problem vid de fakulteter, som i första hand var föremål för kritik 1996.

Det förhåller sig ju så, att den redan trettioåriga forskarutbildningsreformen i realiteten knappast fått något genomslag inom stora delar av det humanistisk-samhällsvetenskapliga området förrän med de nu gällande bestämmelserna. På övriga områden innebar skärpningen 1998 mycket få förändringar, om ens några, men för främst humanister blev konsekvenserna svårbemästrade. Följaktligen skiljer sig behandlingen av forskarutbildningen avsevärt åt i områdenas och fakulteternas självvärderingar.

Den teologiska fakultetsnämnden redovisar en sedan några år bedriven reform av sin forskarutbildning, som bl. a. omfattar utbildning av handledare, tillsättning av en studierektor för denna utbildning samt nya rutiner för antagning. Vidare har man initierat en bred diskussion om fakultetens forskning, mot bakgrund av t.ex. en systematisk genomgång av hur dess avhandlingar framlagda 1993–97 recenserats och av erfarenheter från externa projekt. Det har resulterat i olika förslag till gemensamt forskningsprogram, vilka nämnden dock ännu inte har tagit ställning till, eftersom man vill avvakta utfallet av BASTU-projektet. Självvärderingen ger ett vitalt intryck, och det är tydligt, att nämnden har tagit ett energiskt grepp om forskarutbildningen.

Av den juridiska fakultetsnämndens motsvarande dokument kan man utläsa, att vissa åtgärder vidtagits för att öka kontrollen av såväl antagning som studieresultat, men tydligen saknas ännu rutiner för att säkerställa, att de verkligen fungerar. Antalet disputationer har ökat på senare år och ligger högst bland landets juridiska fakulteter, vilket dock knappast imponerar i absoluta tal. Fakultetsnämnden har beslutat att behandla frågan om avhandlingarnas ambitionsnivå, eftersom man har funnit att många doktorander alltför ofta skriver alltför långa avhandlingar. Vi uppfattar detta som en klar markering av att framtida avhandlingar även i juridik skall bli gesällprov och inte det vetenskapliga livsverket. Även om många åtgärder tydligen alltför blott planerats har vi fått intrycket att fakulteten väsentligt höjt sin förändringsberedskap också inom forskarutbildningen: över reformerna inom grundutbildningen hade fakulteten goda skäl att känna stolthet redan 1996, och de framstod än klarare vid detta återbesök.

Den historisk-filosofiska fakultetsnämnden för ett utförligt, delvis

apologetiskt resonemang om forskarutbildningen, som går ut på att man redan före 1998 kommit långt i sin strävan att förkorta de långa studietiderna och effektivisera handledningen. Man hävdar, att arbetet skulle ha givit god utdelning på sikt, men när de skärpta bestämmelserna trädde i kraft, inträdde i stället en akut kris. Det blev nödvändigt att ta alla tillgängliga resurser i anspråk för att klara antagna doktoranders finansiering, vilket innebar att under en övergångstid inga forskarassistenter kunnat anställas och inte heller några medel anslås till lektors forskning. Beslutet fattades under stor enighet, men nämnden rapporterar om missnöjesyttringar i flera institutioners självvärderingar. Man argumenterar energiskt för det riktiga – även i moralisk mening – i det fattade beslutet och ser det som ”ett viktigt inslag i sitt kvalitetsarbete” (s. 11).

Vi delar nämndens uppfattning, så mycket mer som man kan redovisa en framsynt reformplanering i regi av dess arbetsgrupp för forskarutbildning. I denna planläggning ingår bland annat olika uppslag till samverkan över ämnes- och fakultetsgränser, och man talar även om vikten av nationellt samarbete. Det senare är ett tema, som vi hade önskat höra flera variationer på i universitetets självvärdering. Vi finner det alltmer uppenbart, att lärosätena måste börja diskutera sina utvecklingsplaner tillsammans, om det inte skall uppstå en ohanterlig resurssplittring eller ensidig styrning av externa finansierare. En sådan samverkan har sedan länge pågått inom områden, som kräver dyrbar utrustning, men den bör snarast utvidgas, kanske mest angeläget inom humaniora med dess många småämnen. Det är måhända oförsynt men inte desto mindre befogat att påminna om hur kort det geografiska avståndet mellan Stockholm och Uppsala faktiskt är, liksom att det är exakt lika kort i båda riktningarna.

Den språkvetenskapliga fakultetsnämnden kan glädjande nog rapportera, att några institutioner redan dragit fördel av ovannämnda faktum, och drar för egen del slutsatsen, att ett ökat samarbete blir nödvändigt för att upprätthålla en levande seminariekultur, när antalet doktorander drastiskt sjunker. Självvärderingen döljer inte, att fakulteten har betydande svårigheter att bemästra både inom grund- och forskarutbildningen, besöket vid den tyska institutionen gav oss syn för saken. Men både vad vi erfor under besöket och läst oss till dessförinnan bekräftade fakultetens höga ambitioner att bevara och utveckla kvaliteten, vilka delvis redan har realiserats genom en rad implementerande åtgärder. Man inrättade 1998 en forskarutbildningsnämnd, som bl. a. har till uppgift att följa upp doktorandernas individuella studieplaner, och den har lagt ner mycket arbete på att anpassa utbildningen till de skärpta kraven, t.ex. genom att minska kursläsningen till förmån för avhandlingsskrivandet. Fakultetsnämnden fastställde på våren 1999 ett program för fakultetens utveckling och förnyelse, som uppger planer för att utöka antalet fakultetsgemensamma doktorandkurser och inskräper prefekternas ansvar för att forskarutbildningen utvärderas regelbundet. Vi anser, att detta är ett både ambitiöst och realistiskt måldokument, och vi har med särskild tillfredsställelse noterat den vikt som lagts vid

lärarnas pedagogiska utbildning. Det är angeläget, att fakulteten fullföljer sin strävan att förmå institutionerna att omsätta programmet i sin egen praxis.

Vid den samhällsvetenskapliga fakulteten tillsattes redan 1995 en arbetsgrupp för kvalitets- och utvärderingsfrågor, varvid man särskilt betonade betydelsen av god handledning inom forskarutbildningen, och den har senare avlösts av två kvalitetsgrupper (den nu verksamma tillsattes hösten 1999). Självvärderingen utgörs till större delen av redovisningar av institutionernas motsvarande dokument, och eftersom det är stora skillnader mellan stora och små institutioner, gör framställningen ett ganska heterogent intryck. Gemensamt för alla tycks dock problemet med att anpassa forskarutbildningen till de skärpta kraven ha varit, men lösningarna varierar. Flera institutioner uppges koncentrera sin handledning till de specialområden man företräder, vilket betyder att studenter som vill skriva sin avhandling inom något annat fält hänvisas till ett annat lärosäte. Detta torde vara en sedan länge etablerad praxis inom de båda andra vetenskapsområdena vid universitetet, och det får anses vara hög tid att diskutera dess införande även inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga, om man skall kunna bedriva en effektiv forskarutbildning.

Man beskriver två modeller för ämnesvalet: i den ena engageras doktoranderna i pågående forskningsprojekt, vilket har fördelen att snabbt föra in nyantagna i ett organiserat arbete men den givna nackdelen att minska utrymmet för självständiga insatser, medan i den andra doktoranderna uppmanas att själva formulera sina ämnen men samtidigt ges tillfälle att tidigt följa högre seminarier för att inspireras till realistiska val. Delvis torde skillnaden vara avhängig av institutionens storlek, och självvärderingen har rentav ifrågasatt, om inte vissa miljöer är för små för att kunna ge en god forskarutbildning.

Hela denna diskussion är intressant och mycket väsentlig, men den har inte lett till några slutsatser eller distinkta handlingsplaner. Vi anser, att fakultetsnämnden behöver engagera sig mer aktivt i organiserandet av fakultetsgemensamma kurser och forskarskolor i samverkan med andra lärosäten, för att ge några exempel. Det tycks inte heller finnas några generella regler fastställda för vare sig antagning av doktorander eller kontroll av hur deras studier framskrider, utan detta överlämnas helt till institutionerna. Även med hänsyn tagen till vissa positiva insatser, som t.ex. tillsättandet av en projektkoordinator för uppdragsforskningen över disciplingränserna redan för fyra år sedan, gör läsningen av självvärderingen det lättare att förstå, varför lärare och studenter ibland tydligen frågar sig, vilken roll fakulteten egentligen spelar.

Lärarytbildningsområdets utbildnings- och forskningsnämnd har avlämnat en likartat strukturerad självvärdering som sina samhällsvetenskapliga kolleger, men attityden till institutionerna och programmen skiljer sig markant från deras. Rapporten innehåller mycket intressant läsning med många ampert kritiska inslag, däribland flera som rör forskarutbildningen. Det framgår t.ex. att institutionen för lärarytbildning har många doktorander, som fanns på plats redan 1996, och vi måste dra slutsatsen, att forskarutbildningen knappast hör till de prioriterade aktiviteterna. Med tanke på att lärarytbild-

ningen (ännu en gång) står inför betydande omläggningar anser vi det föga meningsfullt att närmare granska självvärderingen. Eftersom avsevärda forskningsmedel kommer att tillföras området, när reformen genomförs, syns det likväl rimligt att hoppas på en radikal förbättring av forskarutbildningen framöver.

Inom det medicinska vetenskapsområdet rapporteras en välorganiserad och sedan länge utprovad forskarutbildning med hög genomströmning, men man har utpekat två olösta problem: antagningsåldern inom vårdutbildningarna tenderar att vara alltför hög, och andelen läkarstuderande bland doktoranderna är alltför liten. Samma fenomen uppträder även vid andra medicinska fakulteter, vilket givetvis inte ger anledning till friskrivning någonstans: så har heller inte skett i den mycket förtroendeingivande självvärderingen. Man har en för den farmaceutiska och medicinska fakulteten sammanhållen forskarutbildningskommitté, och allt flera institutioner tillsätter särskilda studierektorer för forskarutbildningen. Behovet av förstärkning bör ha skärpts genom den radikala institutionsreform, som genomfördes i januari 1998 med innebörden att av fyrtio enheter blev tio storinstitutioner – i sig en åtgärd i linje med våra tidigare rekommendationer.

Det förs ett viktigt resonemang med generella implikationer kring de problem, som kan uppstå när doktorander arbetar inom projekt. Avhandlingens kvalitet kan då komma att bestämmas väl så mycket av projektets och forskargruppens kvalitetsnivå som av doktorandens egen kompetens, och eftersom examinationen i forskarutbildningen koncentreras till avhandlingen – kursdelen omfattar normalt fyrtio poäng – kan den individuella prövningen bli otillräcklig. Man skulle också kunna ställa frågan mer drastiskt: finns det någon reell möjlighet att underkänna en avhandling, om doktoranden till punkt och pricka följt handledarens anvisningar? Detta är nog inget stort problem, vilket självvärderingsrapporten inte heller ansett det vara, men det ger ännu ett skäl till att hålla debatten om forskarutbildningen levande.

Den teknisk-naturvetenskapliga fakultetsnämndens forskarutbildning berördes föga av reformen 1998, eftersom man i allt väsentligt redan tillämpade de regler som då infördes. Enligt det relativt kortfattade avsnittet om forskarutbildningen i självvärderingen har denna ökat väsentligt under senare år, och man har inrättat flera forskarskolor med både egen och extern finansiering. Självvärderingen anför vissa farhågor för att utbildningen vid dessa kan bli alltför lik gymnasieskolans, liksom att det finns tendenser att främja den tillämpade forskningens intressen i alltför hög grad, men man är uppmärksam på dessa risker och utreder behovet av balanserande åtgärder. Man har tillsatt ett forskarutbildningsutskott, som bland sina uppgifter har att ansvara för handledarutbildningen och vid behov hantera konflikter. Rapporten har tagit upp genusaspekter på denna utbildning och insatser för ökad jämställdhet vid tilldelning av studiestöd, vilket givetvis är utmärkt.

Fakultetsnämnden anser sig ha funnit, att nyexaminerade doktorer inom vetenskapsområdet hävdar sig väl i konkurrensen om postdoktorsstipendier

och laboratorieplatser. Vi vill ändå rekommendera nämnden att genomföra den uppföljning av sina doktorers fortsatta karriär som man sagt sig överväga. Sådana kartläggningar kan ge användbara upplysningar både om kvaliteten på den egna utbildningen och om aktuella behov på en arbetsmarknad i ständig förändring.

Även en summarisk genomgång av områdets och fakulteters självvärderingar bekräftar, att forskarutbildningen inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga området alltså kämpar med stora svårigheter. Med få undantag bestyrks emellertid också intrycket att nämnderna ägnar betydande energi åt att komma till rätta med dem, och vi kan sålunda avslutningsvis konstatera, att universitetet i stort följt våra tidigare rekommendationer, i den mån inte förutsättningarna ändrats genom politiska beslut.

IT-frågor

1996 ansåg bedömargruppen att IT-frågorna var summariskt behandlade i universitetets underlag men att det fanns ett väl genomtänkt IT-program. Gruppen rekommenderade ett kraftfullt stöd till genomförande av programmet.

Universitetets självvärdering ger nu en utförlig beskrivning av vilka satsningar som har gjorts och görs inom IT-området. Inom ramen för de strategiska resurser som universitetet byggt upp har medel för tre professurer på IT-området ställts till förfogande. Utbildning och forskning har koncentrerats till två institutioner inom den teknisk-naturvetenskapliga respektive den samhällsvetenskapliga fakulteten. Universitetet deltar tillsammans med KTH och Karolinska Institutet i ett stort projekt som är knutet till Stanford University och finansierat av medel som ställts till förfogande av Knut och Alice Wallenbergs stiftelse. Det övergripande syftet är att på ett systematiskt sätt utforska och pröva användningen av IT i utbildningen. I en rad delprojekt prövas olika tekniker och metoder i utbildningar vid bland annat Uppsala universitet.

Organisatoriskt markeras IT-frågornas vikt genom att ett rektorsråd ansvarar för området. Universitetet satsar på att alla anställda innevarande år skall ha arbetsplatser med driftsäker nätanslutning av tillräcklig kapacitet och av de olika fakulteternas självvärderingar framgår att man också inom tidigare "icke-datoriserade" institutioner försöker skaffa studenterna möjlighet att använda datorer i sina studier. Överbibliotekarien redovisar hur man ständigt söker förbättra lärares och studenters tillgång på information via olika databaser. Elektronisk publicering av doktorsavhandlingar skall genomföras inom hela universitetet.

Det kommer naturligtvis att ta längre tid innan man inom alla utbildningsområden lärt sig att rätt utnyttja IT-tekniken för pedagogiska syften i undervisning och inläring men det är tydligt att det pågår ett utvecklings- och fortbildningsarbete även i detta avseende vid universitetet.

Det akademiska ledarskapet

Till de förändrade villkoren för kvalitetsarbetet sedan 1996 hör en långtgående omstrukturering av universitetets ledningsorganisation i riktning mot en mer renodlad linjemodell, i vilken ansvaret har flyttats närmare utbildnings- och forskningsenheterna. Under 1999 inrättades tre vetenskapsområden, motsvarande dem till vilka statsmakterna anslår medel till forskning och forskarutbildning, det teknisk-naturvetenskapliga, det medicinska och det humanistisk-samhällsvetenskapliga.

För det förstnämnda området har reformen inneburit mycket små förändringar, och tydligen har inte heller sammanslagningen av den medicinska och den farmaceutiska fakultetsnämnden till en gemensam områdesnämnd medfört några egentliga svårigheter. Inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet har man däremot behållit de sex separata fakultetsnämnderna (den teologiska, juridiska, historisk-filosofiska, språkvetenskapliga och samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden samt nämnden för lärarutbildningsområdet), och uppenbarligen har integrationen ännu inte nått långt. Området skiljer sig från de båda andra inte bara genom mängden av ingående fakulteter utan också genom att där återfinns majoriteten av universitetets studenter, och egentligen är det bara i fråga om storleken på de fasta statsanslagen, som området är någorlunda i paritet med de övriga. Än så länge har tillskapandet av en områdesnämnd i praktiken betytt att ytterligare en beslutsnivå införts, vilket är en effekt rakt motsatt den eftersträvade, nämligen att göra det lättare för anställda att få kontakt med sin närmaste chef. Det är karakteristiskt, att områdesnämnden inte anmodades att avge någon samlad självvärdering (universitetets självvärderingsrapport s. 27); i universitetets rapport redovisas alltså endast resultatet av de sex fakultetsnämndernas egenanalys. Mot denna bakgrund kunde vi nog ha förutsett ett behov av en mer fördjupad diskussion om just detta område än vad besöket gav tillfälle till.

Varje vetenskapsområde leds sålunda av en vicerektor, som utses av rektor på förslag från området. Rektor har delegerat utnämmandet av prefekter till dessa vicerektorer, och samtidigt har antalet institutioner och därmed prefekter krympt avsevärt. Det har nästan halverats, och som redan framhållits kan därmed 1996 års rekommendationer sägas ha följts på denna speciella punkt – tydligen dock icke utan komplikationer, vilket var lätt att förutse. Reformen möjliggör enklare och tätare kontakter mellan prefekterna och deras chefer, och den bör ha givit rektor mer tid att ägna sig åt strategiska frågor.

Universitetsledningen består idag av rektor, prorektor, de tre vicerektorerna och universitetsdirektören, som alla har tjänsterum i den centrala förvaltningsbyggnaden. Vidare har rektor tillkallat fem rektorsråd – före 1999 prydda med titeln vicerektor – med ansvar för var sitt områdesövergripande problemkomplex: grundutbildning, forskarutbildning, relationer till det omgivande samhället, IT-frågor och det historiska arvet. Sammantaget innebär denna kombination av linje- och matrisorganisation givetvis en högst avsevärd förstärkning av universitetets centrala ledning, och bedömargruppen skulle knappast

ha blivit förvånad, om en sådan nyordning hade utlöst missnöjt mummel om den ständigt ökande byråkratin. Vi har dock icke utsatts för något sådant knorrande, och om detta intryck är representativt, kan skälet vara att reformerna i realiteten inte inneburit någon byråkratisering utan skapat förutsättningar för ett starkare akademiskt ledarskap. Den professionella administrationens – eller byråkratins i ordets icke-pejorativa ursprungsmening – kvalitetsarbete har därmed tydligare kunnat inriktas mot att förbättra universitetets stödfunktioner. Av självvärderingsrapporten framgår att universitetsdirektören också lyckats väl med uppgiften att etablera kompetenta kanslier för de nya områdena, även om han själv vill betona, att det återstår åtskilligt arbete med att precisera ansvarsområdet för nämnder och vicerektorer.

Universitetsledningen har under några år förmått skapa en strategisk resurs, som kan användas för att stödja olika tidsbegränsade verksamheter vid fakulteterna eller – inte mindre viktigt – för att få till stånd forskning inom områden, som ingen enskild fakultet känner ansvar för. De disponibla medlen skall ökas med sex miljoner kronor om året tills de nått nivån 30 miljoner: enligt uppgift utgörs de idag av ca 22 miljoner. Vi finner det utmärkt, att ledningen har kunnat vinna acceptans för sådana avsättningar under en period, då solidariteten rimligen har utsatts för svåra påfrestningar genom reella resursminskningar. Utan substantiella medel till egen disposition har ledningen små möjligheter att ta egna initiativ eller att snabbt reagera på uppkommande behov.

Utöver den genomgripande förändringen av ledningsorganisationen har en rad policydokument skapat nya förutsättningar för det systematiska kvalitetsarbetet vid universitetet. Tyngre än målangivande manifest väger naturligtvis ändå genomförandet av det stort anlagda byggnads- och utrustningsprogram, som kallas Projektplan 96 efter året för konsistoriets beslut. Planen är ännu inte helt realiserad, och som var att vänta råder högst delade meningar bland institutionerna om framtida lokaliseringar, men det kan inte råda någon tvekan om att inflyttningen i de nybyggda Ångström- och Rudbecklaboratorierna, liksom i det renoverade Ekonomikum, inneburit en avsevärd kvalitetshöjning.

I den tidigare granskningsrapporten föreslog vi, att Uppsala universitet borde inleda en fördjupad diskussion om det akademiska ledarskapet. En viktig anledning var den oro vi kände för att det kunde bli svårt att försvara det bästa i universitetstraditionen mot övermäktiga politiska styrambitioner, om inte lärosätena själva tog initiativ till reformer. Till viss del har denna oro visat sig befogad, främst genom att rektors ställning och högskolestyrelsernas sammansättning förändrats sedan 1996, och i debatten har det presenterats ominösa propåer om än mer radikala ingrepp, som i praktiken skulle jämställa ett universitet med vilken annan myndighet som helst.

Det må nu vara ovisst, om de kollegiala styrformerna alltid fungerat så väl att de inte kan undvaras, eller om de bör reserveras för frågor om det akademiska innehållet i verksamheten, men säkert är att universitetens roll som samhällets organ för självbesinning och självkritik uppfattats som omistlig i fria stater

under åtminstone de sistlidna två seklen. Därför har bekymren över att den rent akademiska opinionen i realiteten saknar ett centralt forum vid svenska universitet och därmed har svårt att göra sig hörd snarast förstärkts sedan 1996. Vi finner det följaktligen värdefullt, att Uppsala universitet under 1999 upprättade en akademisk senat med en mycket kvalificerad sammansättning av lärare och studenter, som inte skall företräda några särintressen utan behandla problem efter eget skön utifrån ett helhetsperspektiv.

Det är ännu för tidigt att utvärdera resultatet av dess verksamhet, och tyvärr brukar det vara svårt att hålla uppe intresset hos ledamöterna i organ utan beslutsfunktion. Vid vårt besök kunde vi också notera, att senatens roll knappast stod klar för alla institutionsföreträdare. Av de offentliga minnesanteckningarna att döma har dock sammanträdena hittills varit välbesökta och livliga debatter förts om väsentliga frågor. En aktuell rektorsutnämning vid Sveriges lantbruksuniversitet föranledde den akademiska opinionen att tala med ovanligt distinkt stämma vid ett av senatens sammanträden, och det har från början varit en uttalad ambition hos rektor att höra senaten i alla principiellt viktiga frågor, innan de når konsistoriet. Under vårt samtal beskrev en ledamot senatens funktion som ”nätverksbyggande, informationsspridande och nödbromsande”, och rektor ser den också som en plantskola för att främja rekryteringen till ledningsuppdrag vid universitetet. Om den fortsätter som den börjat kan denna församling, som ju framstår som en självklarhet vid de flesta europeiska universitet, utan tvekan bli en positiv kraft för Uppsala universitet, men mer än så: vi uppfattar dess tillkomst som ett för hela det svenska högskoleväsendet betydelsefullt experiment.

Pedagogisk utbildning av lärare

I Uppsala studentkårs utbildningspolitiska program framförs tre krav under rubriken Pedagogisk utbildning: alla lärare skall ha en pedagogisk utbildning; de skall också få tillfälle till kontinuerlig kompetensutveckling som lärare; och alla doktorander skall få möjlighet att förvärva pedagogisk kompetens under sin forskarutbildning. Universitetet har sedan 1996 ett pedagogiskt program, som bl. a. syftar till att tillgodose motsvarande krav – de innebär just inga nyheter. Centralt erbjuder universitetet sina anställda ett avsevärt antal kurser varje år: den mest omfattande är en treveckorskurs, som ges nio gånger per år och därigenom kan stå öppen för drygt tvåhundra deltagare.

Självvärderingarna lägger olika vikt vid lärarnas pedagogiska utbildning, men frågan framstår knappast i någon av dem som högst prioriterad. Det kan givetvis ha flera förklaringar. Den juridiska fakulteten har t.ex. förändrat sin pedagogiska praxis genom att införa problembaserad inläring, och därmed har kravet på särskild utbildning av lärarna blivit så självklart, att det inte behövde nämnas. Som redan framhållits framkom dock vid besöket tydligt en stolthet över denna innovation, och några lärare menade också, att värdet av pedagogiska meriter hade vuxit.

Den historisk-filosofiska fakultetsnämndens kvalitetsgrupp arrangerar varje termin sedan 1996 två pedagogiska seminarier, som uppges vara mycket uppskattade av alla lärarkategorier. Av den språkvetenskapliga nämndens självvärdering framgår att man vid anställningar tidigt "tillmätt den pedagogiska skickligheten ökad uppmärksamhet" men också att man inte är nöjd med hittillsvarande metoder att mäta denna skicklighet. I fakultetens utvecklingsprogram ges kvalitetsgruppen ett uttalat ansvar för att ta pedagogiska initiativ och anordna seminarier för lärarna. I den samhällsvetenskapliga fakultetsnämndens självvärdering diskuteras pedagogiska problem nästan uteslutande i ljuset av den aktuella resursbristen, som uppges hindra nödvändigt utvecklingsarbete vid många institutioner med åtföljande risk för att studenterna får sämre träning i kritiskt tänkande.

Den medicinska områdesnämnden hävdar, att den pedagogiska utvecklingen inom dess ansvarsområde har sin styrka i införandet av problembaserad inläring, minskning av antalet traditionella föreläsningar och ändrade examinationsformer, medan det visat sig svårare att få metoder baserade på ny informationsteknik att slå igenom i undervisningen. I sin verksamhetsplan för år 2000 avsatte nämnden därför avsevärda medel till IT-stödd undervisning, vilka i första hand användes för att anställa en IT-chef för området. Slutligen för den teknisk-naturvetenskapliga områdesnämnden i sin självvärdering ett intressant resonemang om vikten av en allsidig bedömning av lärarkompetensen vid nyrekrytering, varvid bristen på allmänt godtagna kriterier på god förmåga att undervisa noteras som ett problem. Vid besöket mötte vi flera belägg för att det pedagogiska engagemanget vuxit sig starkare på senare år, inte minst inom den biologiska grundutbildningen.

Sammantaget leder detta oss till slutsatsen, att den pedagogiska utbildningen av lärarna och deras möjligheter till kontinuerlig kompetensutveckling inte är någon kontroversiell fråga vid Uppsala universitet. De brister som kommit fram i självvärderingen tillskrivs främst de aktuella ekonomiska bekymren, och i de flesta framtidsplanerna ingår olika åtgärder för att förbättra undervisningens kvalitet. Detta är givetvis aktiviteter, som aldrig får upphöra om universitetet skall kunna dra till sig tillräckligt många goda studenter i en hårdnande konkurrens.

Studentutbyte och rekrytering av studenter

Internationellt studentutbyte

Av universitetets självvärdering framgår att det man kallar avtalsreglerat studentutbyte med utländska lärosäten omfattar ungefär 800 utresande studenter per år och ca 700 inresande. Det framhålls som problematiskt att verksamheten till en stor del är koncentrerad till ett fåtal institutioner som företagsekonomi, juridik och statsvetenskap.

Vårt intryck av alla fakulteters självvärderingar, och av de samtal vi under vårt besök hade med studenter inom de olika vetenskapsområdena, är att det totala antalet utresande studenter torde vara större. Sannolikt ordnas ofta utlandsuppehåll på annat sätt än genom det institutionaliserade utbytet. Det torde t.ex. gälla kortare praktik och sommarkurser.

Det är också någon form av praktik som är lättare att inpassa i de mer bundna, yrkesinriktade studierna, medan det enligt studenterna kan vara svårare att inpassa kurser och få dessa tillgodoräknade i sådana utbildningar. En annan komplikation diskuteras av historisk-filosofiska fakultetsnämnden. Det kan vara att effektiviseringen av forskarutbildningen och kraven på normalisering av studietiden på C- och D-nivå minskar benägenheten att ta sig an ett ämne som medför mer tidskrävande studier eller undersökningar i utlandet.

Intresset bland studenterna för att under studietiden få impulser genom en tids vistelse vid ett utländskt lärosäte eller i utländsk miljö förefaller dock vara stort och vi hyser inga tvivel om att det från institutionernas och fakulteternas sida ses som värdefullt och angeläget. Vi utgår därför från att fortsatta ansträngningar görs för att underlätta utlandsstudier och -praktik för studenterna och att det blir en naturlig del av kvalitetsarbetet. Det är också glädjande att man på olika håll – även med minskande undervisningsresurser – anstränger sig för att erbjuda undervisning på ett främmande språk, oftast engelska, för att stimulera och underlätta utländska studenters studier i Sverige.

Rekrytering av studenter

Det är fortfarande attraktivt och stimulerande att bedriva studier vid det ”kompletta universitetet” i Uppsala. I några självvärderingar framhålls emellertid att Uppsala universitet nu börjar märka av konkurrensen i regionen. Från studenternas sida framhölls vid våra samtal bristen på bostäder i Uppsala som en viktig förklaring, något som även påpekas i språkvetenskapliga fakultetens självvärdering och som universitetet framhåller som ett avgörande hinder för att ta emot flera utländska studenter.

Det teknisk-naturvetenskapliga området märker i likhet med övriga lärosäten i riket av att för få väljer en sådan inriktning på sina gymnasiestudier, samtidigt som samhällets behov har medfört att högskolan fått ett utökat antal studieplatser inom området. Fakultetsnämnden redovisar fler konkreta insatser för att stimulera intresset för teknik och naturvetenskap bland barn och ungdom, särskilt inom skolan. Överhuvud är det påtagligt hur faktiskt eller befarad vikande studerandetillströmning har lett till att ökade kontakter och riktad information främst mot skolan pågår eller planeras för att stimulera till att man söker sig till högskolan.

En annan aspekt av rekryteringsfrågan som behöver uppmärksammas är åtgärder för att främja den etniska, sociala och kulturella mångfalden inom universitetet. Den rapport med åtgärdsförslag som för närvarande remissbehandlas bör därför resultera i konkreta insatser i detta avseende.

BASTU-projektet

Bland de framtidsdiga ärenden, om vilka rektor rådfrågat senaten, märks förnyelseprogrammet BASTU, det är uttytt "Besparing (ursprungligen Bantning) Avsedd för Strategisk Tillväxt av Uppsala universitet". Som rektor skrivit i sina direktiv är detta projekt unikt både till uppläggning och avsedd effekt vid de svenska universiteten. Vetenskapsområdena skall före den 1 januari 2001 avge två rapporter, båda avfattade på engelska. I den första (BASTU I) skall områdets vetenskapliga produktion under perioden 1995–99 redovisas, vilket uppenbarligen kräver inhämtande av stora mängder data från institutioner och forskningsprogram. I den andra (BASTU II) avkrävs samma instans förslag om hur en indragning av fem procent av fakultetsanslagen (utom stöden till forskarutbildning) och två procent av grundutbildningsmedlen skall utformas; efter det skall i samma aktstycke följa en plan för hur den åstadkomna besparingen skulle användas för förnyelse, om medlen återförs till området. Denna plan förutsätter, att strategiska överväganden om hur vetenskapsområdet skall utvecklas inom såväl undervisning som forskning har redovisats. I stort tillämpas här samma modell, som under akronymen BOT ("Besparing och Omfördelningar inom Teknisk-naturvetenskaplig fakultet") omtalades i vår tidigare rapport som ett fakultetsprojekt med start 1995. Det har nu avslutats, och även om resultatet inte nådde upp till de ursprungliga målen har betydande medel tillförts forskningsfält, som bedömts särskilt intressanta från strategisk synpunkt.

Liksom inom BOT är tanken att låta internationella rådgivargrupper – denna gång tre till antalet och sammansatta av kolleger från universiteten i Berkeley, Edinburgh och Helsingfors – värdera vetenskapsområdenas rapporter och kommentarer till dessa från en grupp studenter, som skall utses av kårerna (BASTU III). Utifrån rådgivarnas skriftliga bedömning, eventuellt också sammanträffanden med dem, och efter hörande av senaten utformar rektor så ett förslag till konsistoriebeslut om fördelning av förnyelsemedlen. Det kan komma att innefatta överföringar mellan områdena inom det medgivna spannet plus-minus tre procent

Projektet hörde naturligt nog till det vi oftast ställde frågor om under vårt besök, och i den mån våra samtalsparter var representativa, tycks BASTU ha funnit god uppslutning så här långt. Det uppfattades naturligt nog olika – reaktionen bland tekniker och naturvetare präglades möjligen av en viss mättnad efter avslutad BOT, och inom bland annat det medicinska vetenskapsområdet och samhällsvetenskapliga fakulteten finns redan ett resultatbaserat budgetsystem för årliga omfördelningar – men åtskilliga omtalade projektet i överraskande positiva ordalag, även de vi träffade vid en institution som borde ha fått nog av indragningar. Utan att ha tagit del av underlagsmaterialet kan

vi självfallet inte uttala oss om hur många som engagerat sig i processen, men syftet har uppenbarligen varit att åstadkomma bredast möjliga delaktighet. Även med modesta förhoppningar på denna punkt bör projektet kunna ge unika möjligheter till genomlysning av främst forskningens produktivitet och kvalitet. För de utländska betraktarnas ögon skall dock intet vara fördolt, utan de kan förhöra sig om allt de finner relevant för att lösa sin uppgift. Därför bör de kunna lämna förtroendeingivande upplysningar om hur Uppsala universitet i sin helhet klarar en jämförelse med internationellt framstående lärosäten.

Detta kan i sin tur ge universitetet ökad trovärdighet i sin argumentering hemmavid och få stor inverkan på bedömningen av svensk högre utbildning generellt. Från nationell utgångspunkt ter sig BASTU-projektet banbrytande, och det befäster enligt vår mening ytterligare universitetets tätposition, när det gäller förändringsarbetet.

Slutsatser och rekommendationer

Som vi inledningsvis framhållit har bedömargruppen främst inriktat sitt arbete på en uppföljning av slutsatser och rekommendationer från bedömningen 1996. Vi har också understrukt att vi inte främst har varit ute efter att kontrollera vad som gjorts utan att genom vår granskning försöka bidra till att det framtida kvalitetsarbetet blir till så stort gagn för universitetet som möjligt.

Dessa utgångspunkter har sin motsvarighet i universitetets öppna och tydliga redovisning även av svagheter i kvalitetsarbetet och självvärderingarnas uppläggning och utformning har över huvud taget i hög grad underlättat vårt arbete.

Som förhoppningsvis framgår av rapporten är vi imponerade av den kraft och vilja till förändring med vilken utvecklingsarbetet bedrivs och de många grundläggande strategiska satsningar som görs. Även de mer kritiska synpunkter och kommentarer som vi också framför måste därför ses mot bakgrund av vårt allmänt mycket positiva intryck av det arbete som pågår och som förslag och idéer att ta med i universitetets fortsatta utvecklingsarbete.

Vi har kunnat konstatera att grundutbildningen vid Uppsala universitet på många områden brottas med samma problem i form av urholkade resurser, sviktande studenttillströmning och bristande förkunskaper som på andra håll. Vi har understrukt vikten av ett genomtänkt kvalitetsarbete just under sådana förhållanden och även pekat på att det är nödvändigt både med samarbete över ämnes- och fakultetsgränser inom universitetet och med nationell samverkan.

Vi har iakttagit många goda exempel på samverkan med det omgivande samhället både vad gäller utbildning och forskning men att det, kanske främst inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga området, fortfarande mer rör sig om vad universitetet kan bidra med än om vad omvärlden kan tillföra universitetet. Vi har samtidigt uppmärksammat de problem som diskuteras i flera fakulteters självvärderingar, såsom effekterna av en omfattande externfinansiering för inriktningen av forskning och forskarutbildning. Vi har, bland annat av detta skäl, efterlyst en tydlig policy på fakultetsnivå när det gäller samverkan med det omgivande samhället.

Vi anser att det finns en klar vilja att tillvarata studenternas kunskaper och intresse i utvecklingsarbetet men att det på en del håll kan behövas mer av praktiskt tillrättaläggande för att studenterna skall kunna medverka och lyhördhet för deras önskemål, inte minst när det gäller formerna för utvärdering av undervisningen.

Vi har noterat en ökad strävan att aktivt arbeta med frågor som gäller rekrytering av studenter och utgår från att även den utredning med förslag om främjande av den etniska, sociala och kulturella mångfalden inom universitetet som nu remissbehandlas omsätts i aktiva åtgärder.

Statsmakternas krav på en effektivisering av forskarutbildningen inom de områden där eftersläpningen varit störst har påskyndat de reformer som fakulteterna hade påbörjat. Det är uppenbart att kraven på studiefinansiering för alla doktorander i vissa fall får allvarliga konsekvenser – i alla fall under en övergångstid – t.ex. i form av indragna rekryteringstjänster och forskningsmöjligheter för lärare. Vårt intryck är att berörda nämnder lägger ner mycket arbete på att komma till rätta med problemen.

Värdet av en organiserad pedagogisk utbildning av lärarna och möjligheterna till kompetensutveckling ifrågasätts inte men det påpekas att resursbristen ställer sig hindrande i vägen. Somliga fakulteter upplever också att pedagogisk meritering och även undervisningsuppgifter av många lärare och forskare inte anses tillmätas tillräckligt värde i karriär- eller befodringshänseende. Vi menar att en uppvärdering i så fall är nödvändig om universitetet även fortsatt skall kunna vara attraktivt för studenterna.

Vårt intryck är att omstruktureringen av universitetets ledningsorganisation har skapat bättre förutsättningar för ett akademiskt ledarskap på olika nivåer. Inrättandet av den akademiska senaten är en innovation som bör kunna öka möjligheten för en akademisk opinion att göra sig hörd, inte minst utanför universitetet.

Det s.k. BASTU-projektet framstår också genom sin uppläggning och ambitionsnivå som banbrytande och en ytterligare bekräftelse på universitetets förmåga att driva ett förändringsarbete.

Mot bakgrund av dessa synpunkter vill vi sammanfattningsvis rekommendera universitetet att i det fortsatta kvalitets- och utvecklingsarbetet eftersträva

- ett utökat samarbete över ämnes- och fakultetsgränser inom universitetet samt nationell samverkan när det gäller resursutnyttjande och utbyggnadsplaner
- en tydligare policy på fakultetsnivå vad gäller samverkan med det omgivande samhället och det externa inflytandet i fråga om utbildning och forskning
- praktiska åtgärder för att öka studenters möjligheter att delta i utvecklingsarbetet och lyhördhet för deras synpunkter inte minst vad gäller formerna för utvärdering av undervisning
- flera aktiva insatser för att rekrytera studenter och främjande av etnisk, social och kulturell mångfald vid universitetet
- fortsatta insatser för att undervisningsinsatser och pedagogisk meritering tillmätas större värde.

Bilaga 1

Bilagor till självvärderingen

1. Goda exempel hämtade från självvärderingarna
2. Självvärderingsrapporter från dekaner m.fl.
3. Rektors uppdrag om självvärdering
4. Uppsala universitets kvalitetsutvecklingsprogram
5. Mål och strategier för Uppsala universitet
6. Direktiv för arbetet med BASTU – ”Besparingar avsedda för strategisk tillväxt av Uppsala universitet”
7. Förteckning över programskrifter, regler och riktlinjer inom universitetet
8. Regler och riktlinjer för Uppsala universitet
9. Redovisning av Uppsala universitets samverkan med det omgivande samhället år 1999
10. Årsredovisning 1999
11. Forskningsstrategier för Uppsala universitet
12. Sammanställning av rapporter från Enheten för utveckling och utvärdering
13. Om studentmedverkan 1997
14. Kursvärderingar – En del i kvalitetsarbetet 1999
15. En genomlysning av forskarutbildningen vid Uppsala universitet 1999
16. Karta (ur Projektplan 96)
17. Sammanställning av Kvalitetsgruppens rapporter (1993–1999)

Underbilagor till bilaga 2 i förteckningen

- 2.1 Teologiska fakultetsnämnden
- 2.2 Juridiska fakultetsnämnden
- 2.3 Historisk-filosofiska fakultetsnämnden
- 2.4 Språkvetenskapliga fakultetsnämnden
- 2.5 Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden
- 2.6 Lärarutbildningsområdets utbildnings- och forskningsnämnd
- 2.7 Medicinska och farmaceutiska fakultetsnämnden
- 2.8 Teknisk-naturvetenskapliga fakultetsnämnden
- 2.9 Överbibliotekarien
- 2.10 Universitetsdirektören
- 2.11 Farmaceutiska studentkåren och Uppsala studentkår
- 2.12 Studentnationerna
- 2.13 Studentföreningar

Bilaga 2

Program vid HSV:s bedömargrupps platsbesök i Uppsala 24, 27 och 28 november 2000.

Fredag 24 november

09.00–12.00 Separata möten med:

Universitetsledningen (rektor, förv. chef, vice rektorer) (45 min)

Förvaltningschefen (30 min)

Akademiska senaten (ordf., sekr. + 2 lärare och 2 stud) (45 min)

Styrgruppen för arbetet med kvalitetsutveckling (45 min)

Plats: Universitetshuset, Humanistiska fakultetsrummet, kaffe i fakultetsrummet

12.00–12.30 Rundtur Campus Uppsala

12.30–13.30 Gruppens arbetslunch (Universitetshuset, 6 personer)

13.30–14.00 Rektorsråden för IT och omvärldskontakter

Plats: Universitetshuset, Humanistiska fakultetsrummet

14.00–16.00 Uppsala studentkår och Farmaceutiska studentkåren

Kuratorskonventet (nationerna)

CEMUS (Centrum för miljö- och utvecklingsstudier)

Plats: Uppsala studentkår, Kaffe på kåren

16.00–17.00 Teologiska fakultetsnämnden och institutionen

Fakultets/institutionsledningen (20 min)

Lärare och studenter (20 + 20 min)

Plats: Regnellianum, Teologiska fakulteten

17.00– Gruppens egna överläggningar

Måndag 27 november

09.00–12.30 Juridiska, historisk-filosofiska och samhällsvetenskapliga fakultetsnämnderna

09.00–09.30 Juridiska fakultetsledningen

09.30–09.50 Lärare vid juridiska institutionen

09.50–10.10 Studenter vid juridiska institutionen

10.10–10.30 Kaffe

10.30–11.00 Historisk filosofiska fakultetsledningen

11.00–11.20 Centrum för multietniska studier

11.20–11.50 Samhällsvetenskapliga fakultetsledningen

11.50–12.10 Lärare vid statsvetenskapliga institutionen

12.10–12.30 Studenter vid statsvetenskapliga institutionen

Plats: Dag Hammarskjöldrummet, Institutionen för Freds- och konfliktforskning, Gamla Torget, Kaffe serveras.

Gruppens arbetslunch (Ångströmlaboratoriet)
 13.30–17.00 Teknisk-naturvetenskapliga fakultetsnämnden
 13.30–14.30 Fakultetsledningen
 16.00–16.30 Lärare vid Inst. f. evolutionsbiologi och Inst. f. biologisk grundutbildning
 16.00–16.30 Studenter vid Inst. f. evolutionsbiologi och Inst. f. biologisk grundutbildning
 15.30–16.00 Kaffe
 16.00–16.30 Lärare vid Civilingenjörsprogrammet i miljö- och vattenteknik
 16.30–17.00 Studenter vid Civilingenjörsprogrammet i miljö- och vattenteknik
 Plats: Ångströmlaboratoriet
 17.00–19.00 Tid till arbetsgruppens egna överläggningar
 19.00– Middag med universitetets ordförande och rektor som värdar
 Plats: Universitetshuset

Tisdag den 28 november

08.30–12.30 Medicinska och farmaceutiska fakultetsnämnden
 Fakultetsledningen (45 min)
 Lärare och studenter vid

- Institutionen för medicinska vetenskaper (20 + 20 min)
- Institutionen för medicinsk biokemi och mikrobiologi, IMBIM, (20 + 20 min)
- Sjuksköterskeprogrammet (20 + 20 min)
- Institutionen för farmaci (20 + 20 min)

 Plats: Rudbecklaboratoriet, Kaffe på Rudbecklab
 12.30–13.30 Gruppens arbetslunch (Carolina Rediviva)
 13.30–14.00 Överbibliotekarien, Carolina Rediviva
 14.00–15.00 Språkvetenskapliga fakultetsnämnden
 Fakultetsledningen (20 min)
 Lärare och studenter vid Tyska institutionen (20 + 20 min)
 Plats: SVC, Tyska inst. konferensrum, Kaffe, SVC
 15.00–16.00 Lärarytbildningsområdets utbildnings- och forskningsnämnd
 Information om universitetsledningens planerade omorganisation av lärarytbildningsområdet
 Områdesledningen (20 min)
 Lärare och studenter (20 + 20 min)
 Plats: SVC, Tyska institutionens konferensrum
 16.30–17.00 Gruppens egna överläggningar, Plats: SVC, Tyska inst. konf. rum
 17.00– Avslutande samtal med rektor och prorektor, Plats: SVC, - ” -

Högskoleverkets rapportserie

Granskning och bedömning av kvalitetsarbete vid universitet och högskolor

Bilagor:

- Bilaga 1: Vägledning för lärosäten vid bedömning av kvalitetsarbete
- Bilaga 2: Handledning för bedömare av kvalitetsarbete vid universitet och högskolor

Högskoleverkets rapportserie 1995:1 R

Grundskollärautbildningen 1995

Högskoleverkets rapportserie 1996:1 R

Examensrättsprovning – Utbildning i biodynamisk odling

Högskoleverkets rapportserie 1996:2 R

Tillsynsrapport – Avgiftsfri utbildning

Högskoleverkets rapportserie 1996:3 R

Examensrättsprovning – Konstnärlig kandidat- och magisterexamen

Högskoleverkets rapportserie 1996:4 R

Examensrättsprovning – Kyrkomusikalisk utbildning vid Skondalsinstitutet

Högskoleverkets rapportserie 1996:5 R

Kvalitetsarbete vid universitet och högskola

Högskoleverkets rapportserie 1996:6 R

Värdundervisning i högskolan – En utvärdering

Högskoleverkets rapportserie 1996:7 R

Årsrapport för universitet och högskolor 1994/95

Högskoleverkets rapportserie 1996:8 R

Forskarutbildningen inom det språkvetenskapliga området – En utvärdering

Högskoleverkets rapportserie 1996:9 R

The National Quality Audit of Higher Education in Sweden

Högskoleverkets rapportserie 1996:10 R

Avgiftsbelagd utbildning i privat regi – En utredning

Högskoleverkets rapportserie 1996:11 R

Kriterier för benämningen universitet – En utredning

Högskoleverkets rapportserie 1996:12 R

Kvinnor och män i högskolan. Från gymnasium till forskarutbildning

Högskoleverkets rapportserie 1996:13 R

Swedish Universities & University Colleges 1994/95

– Short Version of Annual Report

Högskoleverkets rapportserie 1996:14 R

Examensrättsprovning – Teologisk utbildning vid frikyrkliga seminarier och vid Umeå universitet

Högskoleverkets rapportserie 1996:15 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Borås

Högskoleverkets rapportserie 1996:16 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Uppsala universitet

Högskoleverkets rapportserie 1996:17 R

Examensrättsprovning – Uppföljning av teologisk utbildning

Högskoleverkets rapportserie 1996:18 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Jönköping

Högskoleverkets rapportserie 1996:19 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Karlstad

Högskoleverkets rapportserie 1996:20 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Lärarhögskolan i Stockholm

Högskoleverkets rapportserie 1996:21 R

Högskoleprovet – Genom elva forskares ögon

Högskoleverkets rapportserie 1996:22 R

Högskola på Gotland

Högskoleverkets rapportserie 1996:23 R

Rätt att inrätta professurer – Högskoleverkets

prövning av Högskolan i Kalmar, Karlstad, Växjö, Örebro samt Mitthögskolan och Mälardalens högskola

Högskoleverkets rapportserie 1996:24 R

Årsrapport för universitet & högskolor 1994/95

– Kortversion

Högskoleverkets rapportserie 1996:25 R

Förslag till meritvärdering vid urval på betyg – Högskoleverkets förslag till meritvärdering av nya och gamla gymnasiebetyg m.m.

Högskoleverkets rapportserie 1996:26 R

Redovisning vid universitet och högskolor – Rapport till regeringen

Högskoleverkets rapportserie 1996:27 R

Quality Audit of Uppsala University

Högskoleverkets rapportserie 1996:28 R

Tillsynsrapport – Förfarande med inaktiva doktorander

Högskoleverkets rapportserie 1996:29 R

Examensrättsprovning – Prövning av medietutbildningen

vid Mediehögskolan i Uppsala

Högskoleverkets rapportserie 1996:30 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbete vid fem lärosäten

Högskoleverkets rapportserie 1997:1 R

Högskoleutbildningar inom vård och omsorg – En utredning

Högskoleverkets rapportserie 1997:2 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan Kristianstad

Högskoleverkets rapportserie 1997:3 R

Examensrättsprovning – Lärarutbildning vid högskolorna i Borås och Halmstad

Högskoleverkets rapportserie 1997:4 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Örebro

Högskoleverkets rapportserie 1997:5 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan Dalarna

Högskoleverkets rapportserie 1997:6 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Operahögskolan i Stockholm

Högskoleverkets rapportserie 1997:7 R

Kvalitet och förändring

Högskoleverkets rapportserie 1997:8 R

Rekryteringsmål för kvinnliga professorer – ett

regeringsuppdrag

Högskoleverkets rapportserie 1997:9 R

Examensrättsprovning – Utbildningar vid Södertörns högskola

Högskoleverkets rapportserie 1997:10 R

Examensrättsprovning – Grundskolläraexamen vid Högskolan i Falun/Borlänge, Högskolan i Jönköping och Högskolan i Kristianstad

Högskoleverkets rapportserie 1997:11 R

Examensrättsprovning – Utbildningar vid Företagsekonomiska Institutet, Stockholms

Musikpedagogiska Institutet och Högskolan i Gävle/Sandviken

Högskoleverkets rapportserie 1997:12 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Karlskrona/Ronneby

Högskoleverkets rapportserie 1997:13 R

Examensrättsprovning – Utbildning i pedagogiskt drama vid tre folkhögskolor

Högskoleverkets rapportserie 1997:14 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Gävle/Sandviken

Högskoleverkets rapportserie 1997:15 R

Poänggivande uppdragsutbildning i högskolan

Högskoleverkets rapportserie 1997:16 R

Årsrapport för universitet & högskolor 1995/96

Högskoleverkets rapportserie 1997:17 R

Swedish Universities & University Colleges 1995/96

– Short Version of Annual Report

Högskoleverkets rapportserie 1997:18 R

Årsrapport för universitet och högskolor 1995/96 – Kortversion

Högskoleverkets rapportserie 1997:19 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Mälardalens högskola

Högskoleverkets rapportserie 1997:20 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Danshögskolan

Högskoleverkets rapportserie 1997:21 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Kungliga Musikhögskolan

Högskoleverkets rapportserie 1997:22 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Lunds universitet

Högskoleverkets rapportserie 1997:23 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Halmstad

Högskoleverkets rapportserie 1997:24 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Kalmar

Högskoleverkets rapportserie 1997:25 R

Kandidat- och magisterexamen vid Kungliga Musik-

högskolan – Examensrättsprovning

Högskoleverkets rapportserie 1997:26 R

Uppföljning av resurstillemåningssystemet för grundläggande högskoleutbildning – ett

regeringsuppdrag

Högskoleverkets rapportserie 1997:27 R

Biateralitetsforskningsprogram med Östeuropa

– ett regeringsuppdrag

Högskoleverkets rapportserie 1997:28 R

Läkarutbildningen i Sverige – hur bra är den?

Bilagor:

- Självvärderingar och extern bedömning
- Vad säger studenterna om läkarutbildningen?
- Vad säger AT-läkare, handledare och examinatore om läkarutbildningen?

Högskoleverkets rapportserie 1997:29 R

Apotekarutbildningen vid ytterligare en högskola? – Ett

regeringsuppdrag

Högskoleverkets rapportserie 1997:30 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Mitthögskolan

Högskoleverkets rapportserie 1997:31 R

Gymnasieläraryxamen vid Högskolan Dalarna, Luleå tekniska universitet och Mitthögskolan –

Examensrättsprovning

Högskoleverkets rapportserie 1997:32 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbete vid universitet och högskolor

Bilagor:

- Vägledning för lärosäten vid bedömning av kvalitetsarbete
- Handledning för bedömare av kvalitetsarbete vid universitet och högskolor

Högskoleverkets rapportserie 1997:33 R

Konstnärlig högskoleexamen i konst och design vid fem

hantverksskolor – Examensrättsprovning

Högskoleverkets rapportserie 1997:34 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Kungl. Konsthögskolan

Högskoleverkets rapportserie 1997:35 R

Examensmål för läraryxamen

Högskoleverkets rapportserie 1997:36 R

Rätt att inrätta professurer – Högskoleverkets prövning

av Högskolan i Halmstad, Högskolan i Karlskrona/Ronneby, Högskolan i Örebro, Idrottshögskolan samt

Mitthögskolan

Högskoleverkets rapportserie 1997:37 R

Magisterexamensprovning vid elva högskolor –

Examensrättsprovning

Högskoleverkets rapportserie 1997:38 R

Examinationen i högskolan – Slutrapport från

Högskoleverkets examinationsprojekt

Högskoleverkets rapportserie 1997:39 R

Tillväxt och växtvård – Uppföljning av magister-

examensrätt på medelstora högskolor

Högskoleverkets rapportserie 1997:40 R

Kvalitetsarbete – ett sätt att förbättra verksamhetens

kvalitet vid universitet och högskolor. Halvtidsrapport

för granskningen av kvalitetsarbetet vid universitet och

högskolor

Högskoleverkets rapportserie 1997:41 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Kungl. Tekniska högskolan

Högskoleverkets rapportserie 1997:42 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Stockholms universitet

Högskoleverkets rapportserie 1997:43 R

Kvinnor och män i högskolan – från gymnasium till

forskarutbildning

1986/87–1995/96

Högskoleverkets rapportserie 1997:44 R

Magisterexamen söker identitet

Högskoleverkets rapportserie 1997:45 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Skövde

Högskoleverkets rapportserie 1997:46 R

Hur står det till med kvaliteten i högskolan?

Högskoleverkets rapportserie 1998:1 R

De första 20 åren – utvecklingen vid de mindre och

medelstora högskolorna sedan 1977

Högskoleverkets rapportserie 1998:2 R

Quality Audit of Mid-Sweden University College

Högskoleverkets rapportserie 1998:3 R

Särskilda utbildningsåtgärder – vad blev det av dem?

En uppföljningsstudie av vissa särskilda utbildnings-

åtgärder inom högskolan som finansierats med

arbetsmarknadspolitiska medel, enligt regeringens

uppdrag.

Högskoleverkets rapportserie 1998:4 R

”En utmärkt möjlighet att byta karriär”

NT-SVUX-satsningen – vad blev det av den?

Högskoleverkets rapportserie 1998:5 R

”Bara jag får chansen att få visa vad jag kan”

Satsningen på aspirantutbildningen – vad blev det av

den?

Högskoleverkets rapportserie 1998:6 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid

Karolinska Institutet

Högskoleverkets rapportserie 1998:7 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid

Högskolan i Trollhättan/Uddevalla

Högskoleverkets rapportserie 1998:8 R

Magister- och kandidatexamen i huvudämnen inom

vård och omsorg

Högskoleverkets rapportserie 1998:9 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid

Konstfack

Högskoleverkets rapportserie 1998:10 R

Högskola i dynamisk utveckling – fyra högskolors

förutsättningar att bli universitet

Högskoleverkets rapportserie 1998:11 R

Kan kiropraktor- och naprapatutbildningar inordnas i

den statliga högskolan? En utredning

Högskoleverkets rapportserie 1998:12 R

Women and men in higher education – from upper

secondary to postgraduate training 1986/87–1995/96

Högskoleverkets rapportserie 1998:13 R

Diakonivetenskap vid Ersta Sköndal högskola –

Examensrättsprovning

Högskoleverkets rapportserie 1998:14 R

Värdering & erkännande av utländsk högskoleutbild-

ning, principer och metodik

Högskoleverkets rapportserie 1998:15 R

Utbildning och forskning för strategisk internationali-

sering. Redovisning av ett regeringsuppdrag

Högskoleverkets rapportserie 1998:16 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid SLU

Högskoleverkets rapportserie 1998:17 R

Sjöbefalsutbildningar i högskolan – En utvärdering

Högskoleverkets rapportserie 1998:18 R

Sjöbefalsutbildning vid Comet AB – Examensrätts-

provning

Högskoleverkets rapportserie 1998:19 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid

Chalmers tekniska högskola

Högskoleverkets rapportserie 1998:20 R

Forsatt granskning och bedömning av kvalitetsarbetet

vid universitet och högskolor – Utgångspunkter samt

angrepps- och tillvägagångssätt för Högskoleverkets

bedömningsarbete

Högskoleverkets rapportserie 1998:21 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid

Teaterhögskolan i Stockholm

Högskoleverkets rapportserie 1998:22 R

Årsrapport för universitet & högskolor 1997

Högskoleverkets rapportserie 1998:23 R

Swedish Universities & University Colleges 1997

– Short Version of Annual Report

Högskoleverkets rapportserie 1998:24 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Umeå universitet
Högskoleverkets rapportserie 1998:38 R

Rättssäker examination – en tillsynsrapport
Högskoleverkets rapportserie 1998:39 R

Doktorander från länder utanför Norden och Europeiska unionen
Högskoleverkets rapportserie 1998:40 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Handelshögskolan
Högskoleverkets rapportserie 1999:1 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Linköpings universitet
Högskoleverkets rapportserie 1999:2 R

Magisterexamen söker identitet. Del II
Högskoleverkets rapportserie 1999:3 R

Dimensionering av lärarutbildning – analys inför samråd 1998
Högskoleverkets rapportserie 1999:4 R

Högskolornas regler och delegeringssystem – Tillsynsrapport
Högskoleverkets rapportserie 1999:5 R

Högskolans ansvar för studenthälsovården – Tillsynsrapport
Högskoleverkets rapportserie 1999:6 R

Vad hände sedan? Avnämarna av gymnasieskolan och av högskolans grundutbildning
Högskoleverkets rapportserie 1999:7 R

Arkitektutbildningen – Högskoleverkets utredning och utvärdering
Högskoleverkets rapportserie 1999:8 R

Psykoterapeutexamen – Examensrättsprövning för tio enskilda utbildningsanordnare
Högskoleverkets rapportserie 1999:9 R

Utlandsstudier – till vilken nytta? En utvärdering av effekter av utlandsstudier
Högskoleverkets rapportserie 1999:10 R

Årsrapport för universitet och högskolor 1998
Högskoleverkets rapportserie 1999:11 R

Swedish Universities & University Colleges 1998 – Short Version of Annual Report
Högskoleverkets rapportserie 1999:12 R

Årsrapport för universitet och högskolor 1998 – Kortversion
Högskoleverkets rapportserie 1999:13 R

Högskolans uppdragsutbildning – Ett regeringsuppdrag
Högskoleverkets rapportserie 1999:14 R

Antagning till forskarutbildning
Högskoleverkets rapportserie 1999:15 R

Ny inriktning inom magisterexamen
Högskoleverkets rapportserie 1999:16 R

Rätt juristutbildning? Utvärdering av juristutbildningar
Högskoleverkets rapportserie 2000:1 R

Forskarskolor – ett regeringsuppdrag
Högskoleverkets rapportserie 2000:2 R

Journalistutbildningarna i högskolan
Högskoleverkets rapportserie 2000:3 R

Högskolestudier och funktionshinder
Högskoleverkets rapportserie 2000:4 R

Utbildningar inom vård och omsorg – en uppföljande utvärdering
Högskoleverkets rapportserie 2000:5 R

Utvärdering av Socionomutbildningar
Högskoleverkets rapportserie 2000:6 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Jönköping
Högskoleverkets rapportserie 2000:7 R

Lärosätenas arbete med jämställdhet, studentinflytande samt social och etnisk mångfald
Högskoleverkets rapportserie 2000:8 R

Goda exempel
Hur universitet och högskolor kan arbeta med jämställdhet, studentinflytande och social och etnisk mångfald
Högskoleverkets rapportserie 2000:9 R

Tentamen: "Plusning" och begränsning av antalet tillfällen
Högskoleverkets rapportserie 2000:10 R

Designutbildningar i Sverige. En utredning och utvärdering
Högskoleverkets rapportserie 2000:11 R

Högskoleprovet – Gårdagens mål och framtida inriktning
Högskoleverkets rapportserie 2000:12 R

Eldsjälar och institutionell utveckling
Högskoleverkets rapportserie 2000:13 R

Antagning till högskolan – erfarenheter och visioner
Högskoleverkets rapportserie 2000:14 R

Att leda universitet och högskolor. En uppföljning och analys av styrelseformen 1998
Högskoleverkets rapportserie 2000:15 R

Högskolornas tillämpning av EG-direktiv i sjuksköterskeutbildningen och barnmorskeutbildningen
Högskoleverkets rapportserie 2000:16 R

Sexuella trakasserier mot studenter – högskolornas åtgärder
Högskoleverkets rapportserie 2000:17 R

Livslångt lärande som idé och praktik i högskolan
Högskoleverkets rapportserie 2001:1 R

Nationella ämnes- och programutvärderingar
Högskoleverkets rapportserie 2001:2 R

Vilken betydelse har utländsk bakgrund för resultatet på högskoleprovet?
Högskoleverkets rapportserie 2001:3 R

Examensrättsprövning – utgångspunkter och tillvägagångssätt för Högskoleverkets examensrättsprövning
Högskoleverkets rapportserie 2001:4 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Lunds universitet
Högskoleverkets rapportserie 2001:5 R

Högskoleverket har under sin verksamhetstid också gett ut en rad arbetsrapporter utanför sin ordinarie rapportserie. Under år 2000 gavs sådana publikationer ut i en egen arbetsrapportserie, Högskoleverkets arbetsrapporter.

Arbetsrapporterna utgivna fram till år 2000:

StudS

Studenterna höstterminen 1995 – några basdata
Studenterna i Sverige, arbetsrapport nr 1. ISBN 91-88874-01-X

Nittioalets studenter – bakgrund och studiemönster
Studenterna i Sverige, arbetsrapport nr 2. ISBN 91-88874-03-6

Med studenternas egna ord. Svaren på två öppna frågor i en enkät hösten 1996 till studenter i Sverige
Studenterna i Sverige, arbetsrapport nr 3. ISBN 91-88874-08-7

6 studenter hösten 1997 – deras liv, upplevelser av studierna och förhoppningar inför framtiden
Studenterna i Sverige, arbetsrapport nr 4. ISBN 91-88874-11-7

Studiestarten som ett äventyr – rationalitet, slump och nödvändighet inför högskolestudierna samt Appendix: Vägen till studierna – korta porträtt av 24 studenter
Studenterna i Sverige, arbetsrapport nr 5. ISBN 91-88874-13-3

Att vara student. Rörelse och fördröjning i livet som högskolestuderande. En kvalitativ intervjustudie av 30 studenter hösten 1997
Studenterna i Sverige, arbetsrapport nr 6. ISBN 91-88874-15-X

Traditionella och icke-traditionella studenter
Studenterna i Sverige, arbetsrapport nr 8. ISBN 91-88874-27-3

Omvärldsanalys för högskolan

Politik i förändring
Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 1. ISBN 91-88874-21-4

Internationella trender på högskoleområdet
Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 2. ISBN 91-88874-22-2

Den högre utbildningen och arbetsmarknadens behov
Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 3. ISBN 91-88874-24-9

Rankning av universitet och högskolor
En internationell översikt
Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 4. ISBN 91-88874-25-7

Kan gymnasieskolan förse högskolan med studenter?
Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 5. ISBN 91-88874-30-3

Högskolans samverkan med det övriga samhället – en kortfattad historisk tillbakablick
Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 6. ISBN 91-88874-33-8

Röster om samverkan

Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 7. ISBN 91-88874-35-4

Forskning och utvecklingsarbete i Sverige med fokus på högskolesektorn – basfakta
Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 8. ISBN 91-88874-38-9

Högskoleutbildade – tillgång och efterfrågan
Omvärldsanalys för högskolan, arbetsrapport nr 9. ISBN 91-88874-40-0

Övriga

Designutbildningar i Sverige – En kartläggning
ISBN 91-88874-26-0

Socionomens yrkesroll ur olika perspektiv – redovisning av en intervjustudie

Visioner och verklighet – En utvärdering av juristutbildningar
ISBN 91-88874-26-5

Studentperspektiv på verksamheten vid universitet och högskolor – utveckling och helhet
ISBN 91-88874-34-6

Arbetsrapporterna utgivna under år 2000:

Klinisk/tillämpad utbildning, ur studenters och handledares perspektiv
Högskoleverkets arbetsrapporter 2000:1 AR

Högskolans arbete med sin samverkansuppgift
Högskoleverkets arbetsrapporter 2000:2 AR

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Stockholms musikpedagogiska institut
Högskoleverkets arbetsrapporter 2000:3 AR

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Borås
Högskoleverkets arbetsrapporter 2000:4 AR

Konstnärligt utvecklingsarbete och praxisbaserad forskning. Några internationella utvecklingslinjer. Av Torsten Kälvemark
Högskoleverkets arbetsrapporter 2000:5 AR

Behörighet, rekrytering och urval. Om övergången från gymnasieskola till högskola. Av Ingemar Wedman, Idrottshögskolan
Högskoleverkets arbetsrapporter 2000:6 AR

UPPSALA UNIVERSITET

Högskoleverket är en central myndighet för frågor som rör universitet och högskolor. Verket arbetar med kvalitetsbedömningar, tillsyn, uppföljningar, utveckling av högre utbildning, utredningar och analyser, bedömning av utländsk utbildning och studieinformation.

Högskoleverkets rapportserie 2001:6 R
ISSN: 1400-948X
ISRN: HSV-R--01/6--SE

 HÖGSKOLEVERKET
National Agency for Higher Education